

4. foglalkozás

SZAKMAI SEGÉDANYAG az FFsuli program elméleti anyagaiba.

Környezetvédelem, szelektív szemétgyűjtés a háztartásban

Földünk galaktikus léptékekben mérve elenyészően apró égitest, számunkra azonban egy majdnem teljesen meghódított egyedüli élőhely. Önszabályozó folyamatai (állandó körülmények, hőmérséklet, levegő és vizek összetételének fenntartása) révén óriási „élőlényként” viselkedik. Az utóbbi évszázadok (s különösen a legutóbbi évtizedek) során ipari tevékenységünk fejlődésével durván beavatkoztunk ezen folyamatokba, a következmények pusztán sejtethetők.

Az ipar, a közlekedés és a mezőgazdaság (szennyező égéstermékek, hulladékok, műtrágyázás, fakitermelés, nukleáris kísérletek és balesetek, stb.) befolyásolják a levegő (szén-dioxid, ózon), a víz (nitrátosodás, savasodás, olajszennyezés) és a talaj (erózió) minőségét. Ezzel rövid távon kipusztulásra ítéltük számos növény- és állatfajt, klimatikus és arculat változásokat indítottunk el (üvegházhatás fokozódása, UV szűrés csökkenése, sivatagosodás, stb.), a hosszú távú eredményét illetően pedig csak találgathatunk.

A „fejlett” nyugati társadalomra jellemző „használd és dobd el” fogyasztási szemlélet miatt jelentősen megcsappantak a Föld véges mennyiségű nyersanyagkészletei (ásványi energiahordozók, fémek, stb.), másrészt a felhalmozott hulladékok (ipari köztitermékek, elhasználdott termékek, csomagolóanyagok, nukleáris fűtőelemek, stb.) kezelése csak kis részben megoldott, ami egészen egyszerűen pazarlás, s a környezeti terheket tovább növeli.

Az ipar, közlekedés és a mezőgazdaság fejlesztése, korszerű, környezetbarát technológiák kidolgozása temérdek pénzt felemésztő állam(köz)i feladat, de ez nem jelenti azt, hogy fejünket homokba dugva lesöpörhetnénk vállunkról a felelősséget.

Az éves szemét több, mint a fele a háztartásokból, kisfogyasztókból és mezőgazdasági üzemekből kerül ki. Ha nem akarjuk, hogy ellepjen minket a szemét, és unokáinknak is lakható Földet szeretnénk hagyni, fontos, hogy takarékosan bánjunk erőforrásainkkal, nyersanyagainkkal.

A **hulladékgazdálkodás** célja egyrészt a keletkező hulladék mennyiségének csökkentése, a mégis keletkező hulladék lehetőség szerinti újrafelhasználása, másrészt a fel nem használható hulladék környezeti ártalom nélküli megsemmisítése.

A keletkező hulladék csökkentésének egyik lehetősége a *csomagolóanyag felhasználásának mérséklése*. Ezt pl.: a visszaváltható üvegek, utántöltő csomagolások, újrafelhasznált csomagolóanyagok vásárlásával segíthetjük elő.

Az újrahaznosítás feltétele a szelektív gyűjtés.

Az elkülönítetten gyűjtött különféle hulladékok felhasználhatósága sokrétű.

papír: a papíripar energiatakarékos, erdőkímélő és víztakarékos eljárással tudja felhasználni a papírgyártáshoz az építőiparban pl. gipszkarton előállítására használják fel szennyvizek olajmentesítésére is jól alkalmazható műanyag extrudálás, fröccsöntés után újra hasznosítható gumi az örletét útépítéshez, sportpályák, játszótérek burkolatához, épületek alapozásához, zajcsökkentő burkolatokhoz használhatják fel

üveg:

a visszaváltott üvegek gondos mosás után újratölthetők, ha elhasználódnak, újra olvasztva lehet felhasználni az építőipar az útépitéseknél, hő- és hangszigeteléshez használhat fel üveget
Mit tehetünk háztartási keretek között a környezetünk védelméért?

Takarékoskodjunk a vízzel! A folyamatosan folyó víz alatti mosogatás és a két asztalkendő miatt beindított mosógép használatának kerülése, a csöpögő csap megjavítása pénztárcánkat is kíméli. Ne öntsünk a lefolyóba olajat, festékeket, szerves oldószereket, takarékoskodjunk a mosó- és mosogatószerrel!

A túlzásba vitt tisztító és fertőtlenítőszer használat szennyezi vizeinket emellett elpusztítja azokat a mikroorganizmusokat, amelyek gátolnák a kórokozók fejlődését.

Hajtógázzal működő spray használata esetén válasszunk freon-menteset (ma már szerencsére a legtöbb ilyen).

Vásároljunk biológiailag lebomló csomagolóanyaggal árusított termékeket, és kerüljük azokat lehetőleg melyeknél az áru egyedi csomagolásán túl egy „gyűjtőcsomagolás” is található! Részesítsük előnyben a többször felhasználható (utántölthető flakonok, visszaváltható üvegek stb..) és az újra felhasznált anyagból készült csomagolásban kínált árukat!

Amennyiben környékünkön megoldott a szelektív szemétygyűjtés, használjuk ki (üvegek, papír, műanyag, olaj, elemek...)!

Ha rendelkezésre áll kert, akkor a konyhai hulladék nagy része (zöldség és gyümölcs nyesedék, ételmaradék, stb..) kisállatok takarmányozására vagy jó minőségű komposzt készítésére felhasználható.

A szabadban ne szemeteljünk, a szemetelőket ne restelljük figyelmeztetni, cselekedetük helytelen voltára.

Takarékoskodjunk az energiával! Főzés során a gázláng ne égjen feleslegesen, forrás után vegyük takarékra! A sütőt ne használjuk fűtésre. A hűtőszekrényeket, fagyasztókat rendszeresen olvasszuk le, ne nyitogassuk őket feleslegesen, és főképpen ne hosszú ideig! A világítást csak ott használjuk, ahol tartózkodunk! Fűtési szezonban ne nyitott ablaknál törekedjünk szobahőmérséklet elérésére („az utca fűtése”), s ne akarjuk a nyáron megszokott hőmérsékletet reprodukálni.